

Festes de Sant Sebastià

Matadepera

Ubicació

Comarca: Vallès Occidental
Lloc/Adreça: Matadepera
Alçada: 429

Coordenades:

Latitud: 41.59904
Longitud: 2.02689
UTM Est (X): 418905
UTM Nord (Y): 4605717

Classificació

Número de fitxa: 08120 - 145
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia: Manifestació festiva
Estil / època: Modern Contemporani
Segle: XVIII-XXI
Estat de conservació: Bo
Protecció: Inexistent
Número inventari: IPCIV-2-0002 Inventari del Patrimoni Cultural Immaterial del Vallès
Generalitat i altres inventaris:
Accés: Obert
Ús actual: Lúdic
Titularitat: Pública

Fitxes associades:

[Ball de l'arbre](#)

[Ball del tortell](#)

[Tortell de Sant Sebastià](#)

[Goig en lloança del gloriós cavaller i màrtir Sant Sebastià](#)

Autoria de la fitxa: Jordi Montlló Bolart

Data de registre de la fitxa: dl., 25/01/2021 - 08:21

Descripció

Les Festes de Sant Sebastià estan dedicades al co-patró de la vila, que celebra el seu *dies natalis* el 20 de gener, i és la Festa Major d'hivern. Però els preparatius comencen el dia de Sant Esteve (26 de desembre), que és quan se selecciona un pi, protagonista principal de la festa des de 1975. Posteriorment aquest pi serà portat a pes fins la plaça del Baldiró on es plantarà i serà l'eix de les principals activitats de la festa.

El segon cap de setmana de gener es dona el tret de sortida amb la plantada infantil. On els nens i nenes portaran el seu propi pi que també es plantarà a la plaça de Can Baldiró. Després s'inicia una marxa de torxes i un correfoc en direcció a la Riera de Les Arenes per encendre dues grans fogueres. No hi ha festa sense àpat i aquest és un bon moment per trobar-se la comunitat.

El dissabte al matí els infants són els protagonistes amb un concurs de grimpaies menors de 10 anys, que ho fan de la mateixa manera que ho fan els adults i obtenen el mateix premi: un pernil per aquell que hi pugui el més ràpid. És un bon sistema d'integrar a la festa els futurs portadors de la tradició.

El punt culminant comença el vespre de dissabte quan tothom es dona cita al bosc de la pedrera de l'Angelet. Primer cal agafar forces amb un sopar al voltant del foc. A les 10 del vespre, després del tercer avís, és el moment reservat per començar la baixada d'un quilòmetre i mig i que durarà un parell d'hores.

La destinació final del pi és a la plaça de Cal Baldiró, on l'espera una munió de gent i la melodia del pi, creada especialment per aquest moment. L'arribada representa el punt culminat de la nit.

Pel matí del diumenge es pela el pi per facilitar-ne la grimpada. A migdia té lloc la plantada a mà, un dels moments més simbòlics de les festes. A la tarda es duu a terme l'obertura de la mostra gastronòmica "Tastets".

No és fins el cap de setmana següent que es fa el concurs de grimpaies. A tall d'exhibició i reconeixement, els primers grimpaies són els deu millor classificats del concurs de grimpaies de nens i nenes, els quals tindran l'oportunitat d'enfrontar-se a l'arbre dels adults, d'uns 20 metres de llargària. El concurs es divideix en tres categories: de 10 a 15 anys, femení i masculí. Els guanyadors seran aquells que arribin en el menor temps possible al pernil que hi ha penjat a la copa del pi. El concurs finalitza amb el caldo de Sant Sebastià i menuts de porc. A la nit se celebra el sopar i el ball de Sant Sebastià. També s'habilita un espai per a una sessió musical per als més joves.

El diumenge més proper al 20 de gener es fa l'Ofici dedicat al co-patró sant Sebastià, amb la posterior cercavila, ball de gegants, ball de l'arbre, ball del tortell i sardanes. Tant el ball de l'arbre com el ball del tortell són danses que es ballaven tradicionalment al municipi de Matadepera en el context de les Festes de Sant Sebastià.

L'endemà de les festes, es talla el pi en rodanxes. La Germandat convida una persona a tallar-lo, membre de la Germandat o no, per retre-li homenatge. El públic que hi ha a la plaça es pot quedar una rodanxa del pi com a record. Antigament se cedia la fusta al membre de la Germandat que havia passat més penúries durant l'any, oferint-la com a llenya per escalfar la llar.

Observacions:

El video de presentació és una producció de l'Inventari del Patrimoni Immaterial del Vallès. A la seva fitxa podeu trobar la informació ampliada.

Història

La relació entre Sant Sebastià i Matadepera s'iniciaria el 3 d'abril de l'any 1661, quan els amos de les cases de pagès decideixen que es declari co-patró, al costat de Sant Joan. El poble li va fer un vot de fidelitat, amb la intenció que els lliurés de futures pestes i contagis.

Ja en el segle XIX, a Matadepera, hi trobem dues Germandats: la de sant Sebastià i la de Sant Roc. Tant un com l'altre sants eren protectors de malures i pestes. L'any 1897 decideixen fusionar-se en el que es coneixeria com a Germandat de Sant Isidre, patró dels pagesos. La festa de Sant Isidre se celebrava el 15 de maig, amb la plantada d'un pi al bell mig de la plaça. Tot i que a la web de la Germandat se'ns diu, sense citar la font, que hi havia hagut un antic precedent, possiblement davant l'església antiga de Sant Joan.

Però la Germandat de Sant Sebastià es recupera el 6 de maig de l'any 1900 i la festa del 20 de gener, amb ofici solemne amb orquestra, cercavila i ball de tarda i de nit. Sembla ser que la Germandat de Sant Isidre va continuar fent la festa de l'arbre de maig fins que va desaparèixer.

Amb els alts i baixos propis de cada episodi sembla que la proximitat amb els 75 aniversari de la refundació i les voluntats del Florenci Sellarés i Sala, president de l'entitat durant la dècada dels 50, es va fer un esforç col·lectiu per impulsar la festa, amb molts més actes i incorporant 'hi la plantada del pi.

Al llarg dels anys si han anat afegint elements, com els Tastes, la recuperació el ball de l'arbre. També ha sofert modificacions, algunes transitòries, d'altres si han quedat per la seva bona acollida. Però es va consolidant un nucli on es pot trobar l'essència que vol recordar un passant, present i futur col·lectiu.

Bibliografia

BUSQUETS, Xavier (2019). Les festes de Sant Sebastià de Matadepera: la plantada del pi; dins Inventari del Patrimoni Immaterial del Vallès; <http://immaterialvalles.cat/node/4437> [consulta realitzada el 22 de gener de 2021].

Enllaços d'interès:

[Inventari del patrimoni Immaterial del Vallès](#)
[Germandat de Sant Sebastià de Matadepera](#)

